

Advent 3. vasárnapja

Jak 5,7-10

A földműves türelemmel vár

⁷Legyetek hát türelemmel, testvérek, az Úr eljöveteleig. Lám, a földműves türelemmel vár a föld drága termésére, míg a korai és a késői eső meg nem érkezik. ⁸Legyetek türelemmel ti is, erősítsétek meg szívöteket, mert az Úr eljöveteleének ideje közel van. ⁹Testvérek, ne panaszkodjatok egymásra, nehogy ítéletet vonjatok magatokra. Nézzétek, a bíró már az ajtóban van. ¹⁰Testvérek, a szenvedés elviselésében és a kitartó türelemben vegyetek példát a prófétákról, akik az Úr nevében szóltak.

A levél írója Jakab, az Úr (unoka)testvére, az ókeresztény egyház első lelki tekintélyének számított, az apostolok népszerűségi listáján megelőzte Jánost és Pétert is. A legősibb jeruzsálemi keresztény közösséget vezette, és nem tartozott a liberális újítók közé. Szigorú aszketizmusa miatt a zsinagóga közössége előtt éppen úgy nagy tekintélye volt, mint a keresztények körében. Euszebiosz püspök azt állította róla, hogy a sok térdelve elmondott ima miatt úgy megkeményedett a térdén a bőr, mint a tevének. Az egyház oszlopának, a tekintélyesek egyikének nevezi Pál, akinek pogány misszióját annak ellenére támogatta, hogy önmaga és minden zsidókeresztény számára kötelezően előírta a zsidó vallási előírások maradéktalan megtartását. De ugyanakkor a pogánykeresztényektől csak azt követelte a jeruzsálemi zsinaton, hogy tartózkodjanak a paráznaságtól a vértől és a fojtott állatoktól. Az elvont vallásfilozófia helyett előtérbe helyezte a konkrét vallási tetteket, azt vallva, hogy a „hit cselekedetek nélkül halott”. Az írás nyelvezetén is érezhető, hogy nem városi ember írta, hanem egy a földművelésben járatos vallásos aszkéta, hiszen képeit is onnan kölcsönzi.

A palesztinai földművelés a köves talajon kemény munkával járt, és még szerencse is kellett hozzá. Ha a korai és a késői, vagyis a tavaszi és a nyár végi eső is megérkezett, akkor egy évben akár kétszer is lehetett aratni. De ha elmaradt a korai eső, akkor silány termés született, a búza lassabban csírázott ki, alacsonyan szökkent szárba és kalásza sem lett valami súlyos és dús. A földműves elvégezte a munkát, de hogy mikor és milyen eredménye lett az erőfeszítéseknek, azt ki kellett várni, és a külső körülményektől függött. Az első keresztény közösségekben igen erőteljes volt a világvégképzet esetükben ez Krisztus második eljöveteleének várásával esett egybe. A zűrzavaros időkben sokan csodákat

reméltek, de csak kaotikus napok jöttek. Néhányan ezért elkeseredtek, elfáradtak a jó cselekedetekben, mert nem a erény hanem a vallási szenzáció vágya hajtotta őket. Jakab apostol ezeket akarja orvosolni.

A csodák és a rendkívüli jelek elmaradása miatt a közösség tagjai egymás ellen fordultak, talán egymást okolták. Pál leveleiből és pasztorális tevékenységéből tudjuk, hogy sokan a pogány közösségek ellen fordultak, mások elcsüggedtek. Jakab helyzete igen különös volt, egyrészt elfogadta a pogányok egyenrangúsítását az egyházban, másrészt tőlük is értékes vallási tetteket várt. Őt nem az egymás vádolása vagy az egymás gyengéinek kibeszélése érdekelte, hanem keresztény tetteket szeretett volna látni mindkét oldalról. Azt is tudta, ennek a közösségi fejlődésnek időt kell hagyni. Az ítélet az Istenre tartozik, aki majd bírója lesz zsidó- és pogánykereszténynek egyaránt. Tehát a veltékedésnek a szenvedés elviselésében és a kitartásban kell megnyilvánulnia, nem pedig egymás szidásában.

Mindezek a figyelmeztetések egy tapasztalt nyugodt vezetőt állítanak elénk, aki tudja, nem lehet minden problémát megoldani egy közösségben, van, amit el kell viselni. Az emberi és keresztény nagyság abban mutatkozik meg, hogy ki milyen erős ezeknek a problémák elviselésében. Jakab levelének olvasóit nem ismerjük. De figyelemre méltó, hogy Pál leveleit a konkrét egyházközségek, a címzettek őrizték és terjesztették. Ennek a levélnek az őrzése és terjesztése azoknak az érdeme, akik felfedezték Jakab egyszerű szavai mögött az örök értéket. A keresztény közösségnek vannak kortól független alapértékei, amelyeket mindig meg kell tartani. Ezek között a legértékesebb a szilárd-ság, a keresztény hit tettekkel való igazolása, a megoldatlan problémák elviselése és a remény megőrzése a nehéz időben. Az apostol intelmei nem veszítettek aktualitásukból. Ezek a sajátosságok teszik értékessé és hatékonná a mai keresztény közösségeket is.